

Sygn. akt VIII U 1644/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 lipca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. Magdalena Kimel
Protokolant:	Ewa Grychtol

po rozpoznaniu w dniu 14 lipca 2017 r. w Gliwicach

sprawy T. P. (P.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania T. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 16 sierpnia 2016 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu T. P. prawo do emerytury od dnia 1 kwietnia 2016 roku.

(-) SSR del. Magdalena Kimel

Sygn. akt VIII U 1644/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16 sierpnia 2016 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z., odmówił ubezpieczonemu T. P. prawa do emerytury. W uzasadnieniu podał, że ubezpieczony na dzień 01.01.1999 r. udowodnił jedynie 24 lata 1 miesiąc i 5 dni okresów zatrudnienia wobec wymaganych 25 lat, jak również nie udokumentował żadnego okresu pracy w warunkach szczególnych. Wskazał ponadto, że nie uznał pracy w gospodarstwie rolnym dziadków w okresie od dnia 21.03.1972 r. do 30.06.1974 r., z uwagi na fakt, iż z przedłożonej dokumentacji wynika, że w tym okresie rodzice wykonywali pracę zarobkową na podstawie zatrudnienia w zakładach pracy wobec czego trudno uznać aby w prowadzeniu gospodarstwa rolnego dziadkowie wymagali pomocy wnuka nie korzystając z pomocy dzieci. Ponadto z zeznań świadków wynika, że mieszkał obok dziadków, więc ubezpieczonego nie można uznać za domownika czyli osobę współpracującą przy prowadzonym gospodarstwie.

W odwołaniu ubezpieczony domagał się zmiany zaskarżonej decyzji i przyznania prawa do emerytury. Ubezpieczony podniósł, że po ukończeniu 16 roku życia pracował w gospodarstwie rolnym dziadków A. i J. J.. Był tylko zameldowany u swoich rodziców, którzy w tym czasie wychowywali młodsze rodzeństwo ubezpieczonego. Podniósł, że był

stałym domownikiem i pracownikiem u swoich dziadków, którzy bez niego nie daliby sobie rady z prowadzeniem gospodarstwa. Ubezpieczony wywodził, że legitymuje się również 15 letnim okresem zatrudnienia w warunkach szczególnych do którego należy zaliczyć okres zatrudnienia w (...) SA od 25.07.1974 r do 30.09.1993 r w charakterze spawacza gazowego i elektrycznego.

W odpowiedzi na odwołanie, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z., wniósł o oddalenie odwołania, podtrzymując dotychczasową argumentację.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony T. P. urodzony w dniu (...) w dniu 23 kwietnia 2016 r złożył wniosek o emeryturę z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Ubezpieczony 60 lat ukończył (...)

Ubezpieczony nie jest członkiem OFE.

T. P. po ukończeniu 16 roku życia wykonywał pracę w gospodarstwie rolnym dziadków A. i J. J.. Gospodarstwo położone było w miejscowości P., liczyło 0,39 ha. Ubezpieczony mieszkał razem z dziadkami. Rodzice mieszkali w bloku położonym pół kilometra od domu dziadków. Ubezpieczony z uwagi na stan zdrowia dziadka, pomagał stale w prowadzeniu gospodarstwa rolnego. Dziadek ubezpieczonego chorował, miał problemy z chodzeniem.

Ubezpieczony w tym czasie uczęszczał do (...) Szkoły Zawodowej w P., położonej w niedalekiej odległości od miejsca zamieszkania. Podróż do szkoły zabierała mu 10 minut piechotą.

Każdego dnia przed wyjściem do szkoły T. P. nabierał wodę ze studni, przygotowywał sieczkę dla zwierząt, poił i karmił zwierzęta. Te czynności zabierały mu rano średnio 1,5 godziny. Po zajęciach, które zwykle kończył o godzinie 13-14, ubezpieczony wyrzucał obornik, który wywoził na pole, karmił i poił zwierzęta, kosił trawę, żyto, owies, zajmował się orką, przywoził siano do stodoły, wiązał snopki, pasł krowy. Dziadkowie hodowali konia, 2 krowy, owce, króliki, kury.

Praca w gospodarstwie dziadków zajmowała mu łącznie 8 godzin każdego dnia. Gospodarstwo nie było zmechanizowane. Wszystkie prace należało wykonać ręcznie.

W okresie jesienno- zimowym ubezpieczony zajmował się wyrzucaniem obornika, przygotowywał sieczkę, karmił zwierzęta, rąbał drzewo, pracował w sadzie, obcinał gałęzie, zrywał owoce. W tym okresie pracował w gospodarstwie rolnym dziadków każdego dnia od 4 do 6 godzin.

Ubezpieczony pracował również w gospodarstwie rolnym dziadków w ferie zimowe i w okresie wakacji letnich.

Tylko ubezpieczony pomagał dziadkom w gospodarstwie rolnym, albowiem rodzice ubezpieczonego pracowali zawodowo, a matka zajmował się dodatkowo wychowywaniem młodszego rodzeństwa.

W okresie od 25 lipca 1974 r do dnia 30 września 1993 r ubezpieczony pracował w (...) SA. W wystawionym świadectwie pracy, pracodawca wpisał, iż ubezpieczony zajmował stanowiska ślusarza, ślusarza- spawacza, ślusarza maszynowego, ślusarza maszynowego- spawacza.

Przedsiębiorstwo zajmowało się budowaniem silosów zbożowych, kominów.

W pierwszym okresie zatrudnienia przez dwa miesiące ubezpieczony wykonywał prace ślusarskie, następnie prace spawalnicze, mimo iż nie posiadał uprawnień spawalniczych. Ubezpieczony początkowo zajmował się szczepianiem, czyli spawaniem krótkich elementów.

Po zdobyciu uprawnień spawalniczych w dniu 18 marca 1978 r, ubezpieczony wyłącznie spawał.

Ubezpieczony pracował w dziale remontowym, w którym remontowane były urządzenia ślizgowe przywiezione z budowy. Prace remontowe polegały na rozebraniu urządzenia, następnie należało uzupełnić pęknięcia, wyczyścić elementy, zespawać je, porozpalać i wyprostować a następnie pomalować farbą typu minia i zamontować. Ubezpieczony pracował w brygadzie w skład której wchodziło 7 pracowników, dwie kobiety, które czyściły konstrukcje i je malowały, a mężczyźni spawali konstrukcje. Ubezpieczony zajmował się głównie spawaniem i przepalaniem. W pierwszej kolejności przygotowywał elementy do spawania odpowiednio jej ustawiając, następnie je spawał. Przepalanie polegało na usuwaniu za pomocą palnika gazowego uszkodzonego elementu. Czyszczeniem elementów i ich malowaniem zajmowały się kobiety. Ubezpieczony spawał elementy blaszane, słupki, mufy. Prace spawalnicze wykonywał każdego dnia w pełnym wymiarze czasu pracy. W ostatnim okresie zatrudnienia ubezpieczony pracował przy budowie wieży KWK (...). Ubezpieczony również wykonywał tylko prace spawalnicze.

Do jego obowiązków należało wypalanie blach aparatem acetylenowo- tlenowym

W okresie od 18 września 1995 r do dnia 30 sierpnia 1996 r ubezpieczony zatrudniony był w (...) na stanowisku monter-spawacz. Wykonywał prace spawalnicze, spawał elementy służące do budowy komina, czyścił również elementy które spawał.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o akta rentowe, akta osobowe z okresu zatrudnienia ubezpieczonego w (...), zeznania świadków A. Z. (k 45 v), S. S. (k 44 v), J. S. (1) (k 44 v), W. U. (k 45), J. D. (k 44), H. T. (k 42v), J. P. (k 43), J. S. (2) (k 84) zeznania ubezpieczonego T. P. (k 97),

Zebrany materiał dowodowy Sąd uznał za kompletny i wystarczający do poczynienia ustaleń faktycznych oraz na rozstrzygnięcie sprawy. W szczególności Sąd dał w pełni wiarę zeznaniom świadków i zeznaniom ubezpieczonego, gdyż są spójne i wzajemnie się potwierdzają. Przesłuchani w postępowaniu świadkowie opisali zakres obowiązków odwołującego w gospodarstwie rolnym dziadków. Przy pracach rolniczych nie używano maszyn, gdyż gospodarstwo nie było zmechanizowane, co przekonuje, że odwołujący świadczył osobiście pracę w gospodarstwie, w wymiarze przez świadków opisanym.

Również świadkowie A. Z., S. S., J. S. (1), W. U., J. D. potwierdzili, iż ubezpieczony wykonywał prace spawalnicze. Rozbieżności w zeznaniach dotyczą wyłącznie wymiaru czasu pracy poświęconego przez ubezpieczonego na prace spawalnicze. Z zeznań świadków wynika, że ubezpieczony oprócz spawania wykonywał także prace remontowe polegające na rozebraniu remontowanych urządzeń, czyszczeniu poszczególnych elementów, ich malowaniu. Zaznaczyć należy, że świadkowie nie pracowali razem z ubezpieczonym w tym samym dziale, na tej samej hali, zatem nie mogą posiadać szczegółowych informacji na temat wymiaru prac spawalniczych wykonywanych przez ubezpieczonego każdego dnia. Sąd w tym zakresie dał wiarę zeznaniom ubezpieczonego, który szczegółowo opisał czynności wykonywane w ramach obowiązków służbowych. Z jego zeznań wynika, że pracował w brygadzie, w której istniał podział obowiązków, mężczyźni spawali poszczególne elementy a kobiety te elementy czyściły i je malowały.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego T. P. zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 w zw. z art. 32 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. 2016r., poz. 887) prawo do emerytury ma ubezpieczony urodzony po dniu 31 grudnia 1948 roku, który:

- ukończył 60 lat w przypadku mężczyzny,
- udokumentował do dnia 31.12.1998r. 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, w tym co najmniej 15 lat zatrudnienia przy pracach wymienionych w wykazie A rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz.43 ze zm.),

- nie przystąpił do OFE albo złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa.

W zakresie określenia wieku emerytalnego, o którym mowa w art. 32 ust. 1 ww. ustawy, rodzajów prac lub stanowisk oraz warunków, na podstawie których ubezpieczonym przysługuje prawo do emerytury art. 32 ust. 4 odsyła do uregulowań Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz.43 ze zm.).

W myśl § 3 i 4 rozporządzenia, pracownik który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w załączonym do rozporządzenia wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 60 lat dla mężczyzn,
2. ma wymagany 20 letni okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

Z kolei art. 10 ust. 1 powołanej ustawy wskazuje, iż przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości uwzględnia się również następujące okresy, traktując je, z zastrzeżeniem art. 56, jak okresy składkowe:

- 1)okresy ubezpieczenia społecznego rolników, za które opłacono przewidziane w odrębnych przepisach składki,
- 2)przypadające przed dniem 1 lipca 1977 r. okresy prowadzenia gospodarstwa rolnego po ukończeniu 16 roku życia,
- 3)przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 r. okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia,

jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie pozostawało ustalenie, czy ubezpieczony spełnia przesłanki do nabycia emerytury wcześniejszej z tytułu pracy w warunkach szczególnych po ukończeniu 60 roku życia.

Według oceny Sądu postępowanie dowodowe przeprowadzone w tej konkretnej sprawie wykazało w sposób jednoznaczny, że ubezpieczony ukończył 60 rok życia, i na dzień 31 grudnia 1998r. udowodnił łącznie ponad 25 lat okresów składkowych

i nieskładkowych, uzupełnionych o pracę w gospodarstwie rolnym, w tym ponad 15 lat pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach.

Nie budzi wątpliwości Sądu, że w przedmiotowej sprawie zaistniały przesłanki do zastosowania art. 10 ust. 1 powołanej ustawy i uzupełnienia stażu pracy odwołującego o okres pracy w gospodarstwie rolnym dziadków w zakresie niezbędnym do uzupełniania stażu wynikającego z uwzględnionych przez ZUS okresów składkowych i nieskładkowych do wymaganych prawem 25 lat.

Spór sprowadzał się do faktu pracy ubezpieczonego w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia, a w szczególności czy praca w gospodarstwie rolnym dziadków, może być zakwalifikowana jako okres składkowy w celu uzupełnienia brakującego okresu stażowego.

W pierwszej kolejności należy wskazać że wbrew ustaleniom organu rentowego, z zebranego materiału dowodowego wynika, że ubezpieczony w okresie w którym wykonywał prace w gospodarstwie rolnym, mieszkał razem z dziadkami. Wprawdzie zeznania świadków w tym zakresie nie są jednoznaczne: świadek H. T. zeznała, że ubezpieczony mieszkał razem z rodzicami a do dziadków dochodził, pomagając im w gospodarstwie każdego dnia, świadek J. P. zeznał, że ubezpieczony nieraz zostawał u dziadków na noc, a świadek J. S. (2) zeznała, że „chyba przebywał u swojego dziadka”. Zgodnie natomiast z art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 20.12.1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, domownikiem jest osoba bliska rolnikowi, która ukończyła 16 lat, pozostaje z rolnikiem we wspólnym gospodarstwie domowym lub zamieszkuje na terenie jego gospodarstwa albo w bliskim sąsiedztwie oraz stale pracuje w tym gospodarstwie rolnym i nie jest związana z rolnikiem stosunkiem pracy.

Nawet jeśli przyjąć, że ubezpieczony nie mieszkał z dziadkami, to mieszkając razem z rodzicami zamieszkiwał w bliskim sąsiedztwie gospodarstwa. Z zebranego materiału dowodowego wynika bowiem, że rodzice ubezpieczonego mieszkali w odległości pół kilometra od gospodarstwa dziadków.

Niemniej jednak Sąd nie podzielił zapatrywań organu rentowego, że zaliczenie pracy w gospodarstwie rolnym jest możliwe tylko w razie spełnienia przez wykonującego tę pracę definicji domownika określonej w art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 20.12.1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Stanowisko ZUS jest sprzeczne z linią orzecniczą Sądu Najwyższego. W wyroku z dnia 19 grudnia 2000 r., II UKN 155/00 (OSNAPiUS 2002 nr 16, poz. 394), Sąd Najwyższy zasadnicze znaczenie w rozważeniu tego problemu przypisał odrębności systemów ubezpieczenia społecznego na podstawie ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. Nr 137, poz. 887 ze zm.) i ubezpieczenia społecznego rolników, które zostały oparte na odmiennych zasadach podlegania ubezpieczeniu, finansowania i udzielania świadczeń. W związku z tym przepisy zawarte w tych ustawach, normujące możliwość wzajemnego uwzględniania okresów ubezpieczenia, należy uznać za przepisy szczególne (co ujawnia się w art. 20 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz w art. 10 ust. 3 oraz art. 56 ustawy o emeryturach i rentach), które wymagają ścisłego interpretowania i ostrożnego stosowania. Prostą wobec tego konsekwencją jest przyjęcie, że okres pracy w gospodarstwie rolnym według ustawy o emeryturach i rentach, mimo że nie jest okresem pracy sensu stricto, a przez podkreślenie, że chodzi o pracę po 16 roku życia, nawiązuje do okresu pracy w gospodarstwie rolnym wykonywanej przez domowników rolnika, czyli osoby mu bliskie, nie może być uważany za przewidziany w art. 6 pkt 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników okres ubezpieczenia społecznego domownika, zwłaszcza że sporne okresy pracy w gospodarstwie rolnym przed dniem 1 stycznia 1983 r. nie były okresami podlegania ubezpieczeniu społecznemu i nie była za nie opłacana składka na ubezpieczenie. Przeciwno takiemu pojmowaniu okresu pracy w gospodarstwie rolnym przemawia także to, że art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach nie jest wyraźnie adresowany do osób objętych ubezpieczeniem społecznym z tytułu pracy w gospodarstwie rolnym (domowników) ani do osób zatrudnionych w gospodarstwie rolnym na podstawie umowy o pracę (pracowników); reguluje kwestie stażu emerytalnego wymaganego od innych ubezpieczonych niż rolnicy, w którym okres pracy w gospodarstwie rolnym jest okresem zaliczanym wprost, niezależnie od uregulowań z ustawy o ubezpieczeniu społecznym, i traktowanym jak okres składkowy (por. art. 10 ust. 1 ustawy). Implikuje to stwierdzenie niedopuszczalności stosowania (przez analogię) wobec osoby, o której mowa w art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach, kryteriów objęcia ubezpieczeniem domowników rolnika na podstawie art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz art. 2 pkt 2 poprzedzającej ją ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin. W szczególności chodzi o warunek pozostawania we wspólnocie gospodarczej z rolnikiem i stałości wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym.

Taki pogląd został też wyrażony w wyroku z dnia 6 stycznia 2010r. I UK 246/09, oraz z dnia 3 czerwca 2014r. III UK 180/13.

Ubezpieczony T. P. spełniał warunki do zaliczenia jego pracy w gospodarstwie rolnym w celu uzupełnienia brakującego okresu pracy do emerytury

W judykaturze utrwalił się pogląd, że praca w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia, świadczona przed dniem 1 stycznia 1983r., świadczona w wymiarze przekraczającym połowę pełnego wymiaru czasu pracy, podlega uwzględnieniu przy ustalaniu prawa do emerytury zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 6 ust. 2 lit.a ustawy o emeryturach i rentach z FUS .

Z zebranego materiału dowodowego wynika, iż ubezpieczony stale, każdego dnia pracował w gospodarstwie rolnym dziadków. Była to stała praca o istotnym znaczeniu dla prowadzonej działalności rolniczej, w wymiarze nie niższym niż połowa pełnego wymiaru czasu pracy. Sąd miał na uwadze fakt, że ubezpieczony w tym czasie uczęszczał do (...) Szkoły Zawodowej, niemniej jednak szkoła położona była w niedalekiej odległości od miejsca zamieszkania, podróż do szkoły zajmował ubezpieczonemu około 10 minut piechotą, a zajęcia ubezpieczony kończył około godziny 13- 14, zatem wolny czas mógł poświęcić na pracę w gospodarstwie rolnym dziadków w wymiarze powyżej 4 godzin dziennie. Ubezpieczony szczegółowo opisał jakie prace wykonywał przed pójściem do szkoły i po powrocie ze szkoły. Odwołujący z uwagi na chorobę dziadka osobiście zajmował się wszystkimi wchodzącymi w zakres pracy w tym gospodarstwie czynnościami, a to: hodowlą zwierząt i pracami polowymi. Przesłuchani w postępowaniu świadkowie opisali zakres obowiązków odwołującego w gospodarstwie, które – w ocenie Sądu – wyczerpywały wymiar pracy. Okoliczność, że dziadkowie ubezpieczonego korzystali z pomocy wnuka nie korzystając z pomocy dzieci, jest o tyle uzasadniona, iż rodzice ubezpieczonego pracowali zawodowo, a matka dodatkowo zajmowała się wychowywaniem trójki młodszego rodzeństwa ubezpieczonego.

Mając na względzie powyższe Sąd uznał, że ubezpieczony legitymuje się wymaganym 25 - letnim okresem składkowym i nieskładkowym, uzupełnionym o pracę w gospodarstwie rolnym. Zakład Ubezpieczeń Społecznych uznał za udowodnione na dzień 01.01.1999 r 24 lata, 1 miesiąc i 5 dni.

Do ogólnego stażu pracy należy zaliczyć ubezpieczonemu okres pracy w gospodarstwie rolnym dziadków od 21 marca 1972 do 30 czerwca 1974 r.

W rozpoznawanej sprawie spór dotyczył także ustalenia, czy został spełniony warunek posiadania przez ubezpieczonego co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach na dzień 1 stycznia 1999 roku.

W wystawionym świadectwie pracy, pracodawca wskazał, iż ubezpieczony w okresie zatrudnienia w (...) SA - od 25 lipca 1974 r do dnia 30 września 1993 r zajmował stanowiska ślusarza, ślusarza- spawacza, ślusarza maszynowego, ślusarza maszynowego- spawacza.

Podkreślić należy, że brzmienie zajmowanego stanowiska, jakie widnieje w dokumentach prowadzonych i wystawionych przez pracodawcę nie może mieć rozstrzygającego znaczenia w sprawie. W wyroku z dnia 24 marca 2009 r.(I PK 194/08), Sąd Najwyższy przyjął, że dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy (rzeczywiście wykonywanych zadań pracowniczych).

Zgodnie natomiast z orzeczeniem Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 roku, sygn. akt III UZP 48/84, w świetle § 2 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r, zakład pracy wydaje zaświadczenie o zatrudnieniu w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wyłącznie na podstawie posiadanej dokumentacji, natomiast w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie tych okresów także w oparciu o inne dowody. W postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość mogą być udawdaniane wszelkimi dowodami przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego, w tym również zeznaniami świadków i stron (także wyrok SN z dnia 2 lutego 1996 roku, II URN 3/95, OSNAP 1996/16/239).

Z zebranego materiału dowodowego wynika, że ubezpieczony na dzień 31.12.1998 roku posiada wymagany 15 letni okres pracy w warunkach szczególnych. Do okresu pracy w warunkach szczególnych należy zaliczyć okres: od dnia 18 marca 1978 r (po zdobyciu uprawnień spawalniczych) do dnia 30 września 1993 r oraz okres zatrudnienia w (...)

od dnia 18 września 1995 r do dnia 30 sierpnia 1996 r , z wyłączeniem urlopu bezpłatnego w okresie 21 marca 1996 r do dnia 30 września 1996 r.

Ustalony w sprawie stan faktyczny pozwalał na przyjęcie, że ubezpieczony pracował w warunkach szczególnych, ponieważ stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę wymienioną w wykazie A, dział XIV pkt 12 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w którym wymieniono prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowowodorowym.

Z zebranego materiału dowodowego wynika, że ubezpieczony po zdobyciu uprawnień spawalniczych w dniu 18 marca 1978 r stale wykonywał prace spawalnicze.

Należy wskazać, że zawarte w pkt 12, działu XIV wykazu A rozporządzenia Rady Ministrów z 1983 r. określenie "prace przy spawaniu" zamiast terminu "spawacz" pozwala objąć nim także prace wykonywane w przebiegu procesu spawania przez pracowników niebędących spawaczami – prace ślusarzy polegające na przygotowywaniu materiałów do spawania, pod warunkiem że w toku tych czynności przygotowawczych są wykonywane prace spawalnicze lub wycinanie metalu (tak. por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 2008r. w sprawie I UK 192/07, wyrok z dnia 8 czerwca 2011r. w sprawie I UK 393/10) .

Sąd w całości podziela także stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w uzasadnieniu wyroku z dnia 22 kwietnia 2009 r., II UK 333/08, w którym wskazano, że w spornych przypadkach - uwzględnienie okresów wykonywania pracy szkodliwej lub uciążliwej wymaganej do przyznania emerytury w niższym wieku emerytalnym - następuje po ustaleniu rzeczywistego zakresu obowiązków oraz wykonywania bezpośrednio i stale szkodliwego zatrudnienia, tyle że ocena prawna tych ustaleń powinna być racjonalna, bez stosowania "aptekarskiej" miary lub "stopera w rękę". Równoczesne i incydentalne wykonywanie przez spawacza niektórych prac ślusarskich w tym samym szkodliwym środowisku pracy i to na wyraźne polecenie przełożonych nie wyklucza zaliczenia tego zatrudnienia do stażu pracy w szczególnych warunkach wymaganego do przyznania emerytury w niższym wieku emerytalnym. Wymaga podkreślenia, że przepisy prawa materialnego określające rodzaje i warunki zaliczania okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze dla celów nabycia uprawnień emerytalnych w obniżonym wieku emerytalnym mają charakter wyjątkowy i ściśle bezwzględnie obowiązujący, ale nie oznacza to, iż przepisy te powinny być wykładane (interpretowane) zawężająco lub restrykcyjnie w sposób wykluczający lub przekreślający je jako podstawę nabycia prawa do emerytury z uwagi na przepracowanie okresów zatrudnienia w szkodliwych warunkach pracy. Trafne jest założenie, że w spornych przypadkach, uwzględnienie okresów wykonywania pracy szkodliwej lub uciążliwej wymaganej do przyznania emerytury w niższym wieku emerytalnym - następuje po ustaleniu rzeczywistego zakresu obowiązków oraz wykonywania bezpośrednio i stale szkodliwego zatrudnienia, tyle że ocena prawna tych ustaleń powinna być racjonalna.

Ubezpieczony wykonywał prace w dziale remontowym, pracując w brygadzie siedmioosobowej. Do jego obowiązków należało przygotowanie elementów do spawania i ich spawanie. Przygotowanie elementów polegało na ich odpowiednim ułożeniu celem wykonania prac spawalniczych. Ubezpieczony również przepalał elementy palnikiem acetylenowo- tlenowym. Przepalanie stanowiło element prac spawalniczych. Natomiast pracując w brygadzie kobiety czyściły elementy i je malowały.

Również w okresie zatrudnienia w (...), ubezpieczony wykonywał prace spawalnicze, spawał elementy służące do budowy komina. Do jego obowiązków należało również czyszczenie tych elementów.

W konsekwencji sporny okres pracy ubezpieczonego od dnia 18 marca 1978 r do dnia 30 września 1993 r (***tj 15 lat, 6 miesięcy i 12 dni***) oraz okres zatrudnienia w (...) od dnia 18 września 1995 r do dnia 30 sierpnia 1996 r , z wyłączeniem urlopu bezpłatnego w okresie 21 marca 1996 r do dnia 30 września 1996 r. (***tj w wymiarze 5 miesięcy i 3 dni***) powinien być zaliczony do stażu pracy w warunkach szczególnych.

Z powyższych przyczyn, Sąd stwierdził, że T. P. z momentem osiągnięcia wieku emerytalnego spełnia łącznie wszystkie warunki niezbędne do przyznania emerytury z obniżonego wieku, wynikających z treści art. 184, ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227 ze zmianami), a tym samym jego odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Biorąc wszystkie powyższe względy pod uwagę, Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.

(-)SSR del Magdalena Kimel